

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

філологічний

(назва інституту/факультету)

Кафедра

журналістики

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Шрифтознавство

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

Освітньо-професійна програма **«Видавнича справа та медіаредагування»**

(назва програми)

Спеціальність **061 Журналістика**

(вказати: код, назва)

Галузь знань **06 Журналістика**

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

філологічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання **українська**

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: **асист. Раренко Л.А.**

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача

<http://philology.chnu.edu.ua/?personnal=%d1%80%d0%b0%d1%80%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be-%d0%bb%d0%b0%d1%80%d0%b8%d1%81%d0%b0-%d0%b0%d0%bd%d0%b0%d1%82%d0%be%d0%bb%d1%96%d1%97%d0%b2%d0%bd%d0%b0#more-728>

Контактний тел. **58-47-02**

E-mail: l.rarenko@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2492>

Консультації

Очні консультації: щотижневі

Онлайн-консультації: [googl.meet](https://meet.google.com/)

© _____, 2019 рік

© _____, 2019 рік

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Нормативна навчальна дисципліна «Шрифтознавство» є складовою циклу професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр», є базовою для вивчення таких дисциплін як «Художньо-технічне редагування», «Брошури та ілюстрації» та ін.

2. Мета навчальної дисципліни:

Навчити студентів розуміти значення шрифтів у друкованому та електронному виданнях, на практиці застосовувати шрифти і їх сполучення відповідно до естетики сприйняття і ustalених норм і стандартів.

- навчити студента вибирати шрифт, що якнайбільше відповідає призначенню конкретного виду друкованої продукції (книги, газети, журналу, бюлетеня, реклами, визитівки, листа тощо).
- ознайомити з основними характеристиками гарнітур, їх призначенням, сполученням, естетичними критеріями впливу на сприйняття друкованої інформації.

Що вивчати:

- Історію та класифікацію шрифтів, графічні характеристики та будову шрифтів
- Особливості сумісності гарнітур

Що робити:

- Аналізувати та розрізняти шрифти, виділяти елементи літер
- Сполучати гарнітури у різних видах тексту
- Створювати елементи для власного шрифту

Передбачені продукти

- Макети шрифтового оформлення різних видів тексту
- Елементи авторського шрифту

1. Результати навчання.

знати:

- терміни і визначення типографіки;
- графічні характеристики шрифту;
- історичні етапи виникнення шрифтів різних класифікаційних груп;
- одиниці типометричної системи;
- вимоги держстандартів щодо шрифтового оформлення друкованих видань різних видів;
- естетичні вимоги до шрифту;
- основи застосування і сполучення гарнітур і кеглів;
- технологію шрифтових стилів.

вміти:

- застосовувати шрифти різних груп для тексту відповідно до змісту та призначення;
- поєднувати гарнітури шрифтів в документі;
- форматовувати текст, застосовувати стилі у комп'ютерних програмах;
- оформляти основний, додатковий, довідковий текст з урахуванням вимог стандартів і естетики сприйняття;

- працювати з шрифтовими файлами;

оформляти шрифтами тексти і заголовки друкованих і електронних видань

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Змістовий модуль 2. ТЕХНОЛОГІЯ ЕЛЕКТРОННИХ ВИДАНЬ. СТВОРЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ КНИГ ТА САЙТІВ.												
Тема 6. Принципи роботи з комп'ютерними шрифтами		1	2									
Тема 7. Шрифтове оформлення різних видів тексту		2	1									
Тема 8. Сполучення гарнітур		2	1									
Тема 9. Естетика і зручність читання		2	1									
Тема 10. Психофізіологічні характеристики шрифту		2	1									
Разом за змістовим модулем 2		9	6									
Усього годин		14	16									

3.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія виникнення і розвитку шрифтів	2
2.	Графічні характеристики шрифту	2
3.	Класифікація шрифтів за призначенням	2
4.	Класифікація шрифтів за накресленням	2
5.	Психологія сприймання шрифту	2
6.	Практичне застосування шрифтів	2
7.	Принципи роботи з комп'ютерними шрифтами	1
8.	Шрифтове оформлення різних видів тексту	1
9.	Сполучення гарнітур	1
10.	Естетика і зручність читання	1

3.6. Індивідуальні завдання

№ з/п	Тема, завдання ІНДЗ	Види діяльності та форми перевірки
1	Розробка власної гарнітури	Оцінювання шрифтового файлу – 20 балів

4. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	Відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	Добре
Задовільно	D (60-69)	Задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

МН1 – словесні методи (лекція, співбесіда, консультація, дискусія тощо). МН2 – практичні заняття МН3 – робота з матеріалами медіа МН6 – наочні методи (презентації, ілюстрації, відеоматеріали тощо). МН7 – робота з книгою, з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою. МН8 – комп'ютерні засоби навчання (курси – ресурси, мультимедійні, дистанційні, web-конференції та вебінари і т.п.) МН9 – самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни. МН11 – створення матеріалів.

Методи оцінювання

МО2 – тести, опитування, контрольні, самостійні роботи за індивідуальними завданнями. МО4 – звіти, реферати, статті. МО6 – презентації результатів виконання завдань. МО8 – іспит.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни, активна участь у практичних заняттях і виконання практичних домашніх завдань. Активне опрацювання рейтингів різних видів видавництв, розуміння ситуації на ринку медіа.

Рекомендована література

1. Гордон Б. Графічний дизайн. Майстер-клас / Боб Гордон, Меггі Гордон. – Москва: Рип-холдинг, 2012
2. Королькова А. Живая типографика. / Анна Королькова. – М.: IndexMarket, 2007. – 224 с.
3. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну : підручник / М. Я. Куленко. – 2-е вид., випр. і доп. – К. : Кондор, 2007. – 492 с.
4. Ковалишин Г.М. Конспект лекцій з курсу "Комп'ютерна типографіка". - Л.: УАД,2001.
5. Кричавский В. Типографика в терминах и образах. – М.: Слово, 2000.
6. Сигман А. Психология восприятия шрифта – социальный и эмоциональный контекст// Publish.–2001.–№10.

7. Поліграфія та видавнича справа [Текст] : рос.-укр. тлумачний слов. /уклад. : Б. В. Дурняк, О. В. Мельников, О. М. Васишин, О. Г. Дячок. — Львів : Афіша, 2002. — 456 с. — ISBN 966-7760-79-0
8. Різник М.П. Письмо і шрифт. —К.: Вища школа, Голов.видавництво, 1978.
9. Рудер Э. Типографика: Руководство по оформлению / Пер. с нем., послесл. и коммент. М. Жукова. — М.: Книга, 1982. — 286 с.
10. Феліччі Дж. Типографика: шрифт, верстка, дизайн: Пер. с англ. и коммент. С. И. Пономаренко. — СПб.:БХВ-Петербург, 2004. — 496 с.: ил.
11. Фіть Л. В. Поліграфія. Курс лекцій. — Черкаси : Брама-Україна, 2010. — 80 с. : іл.
12. Чіхольд Я. Облик книги / Ян Чіхольд 2009. — М: Видавництво Студії Артемія Лебедева, 2009
13. Чіхольд Я. Новая типографика. Руководство для современного дизайнера / Ян Чихольд : [пер. с нем. Л. Якубсона]. — М. : Изд-во Студии Артемия Лебедева, 2011. — 244 с. : 130 ил.
14. Шаугнессі А. Подивіться на це (Look at This) / Shaughnessy A. — Лондон: Laurence King Publishing, 2000. — 192с.
15. Шевченко В. Е. Графічна організація друкованого тексту та його художня інтерпретація засобами складання // Наукові записки Інституту журналістики. —2001. — Т. 2. — С. 53-69.
16. Шевченко В. Е. Характеристика шрифту як способу поліграфічного відтворення тексту: конспект лекцій для студентів відділення «Видавнича справа та редагування» з курсу «Шрифтознавство». — К.: Інститут журналістики, 2005. — 106 с.
17. Шевченко В. Е. Художньо-технічне редагування: тексти лекцій для студентів відділення «Видавнича справа та редагування». — К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2005. — 254 с.
18. Шмелева А. Классификация шрифтов: практика и проблемы // Publish. — 2003. — № 1.

Допоміжна (стандарти)

1. ДСТУ 29.1–97. Журнали. Поліграфічне виконання. Загальні технічні вимоги.
2. ДСТУ 29.2–97. Підручники та навчальні посібники для загальноосвітніх шкіл та інших типів середніх навчальних закладів. Поліграфічне виконання. Загальні технічні вимоги.
3. ДСТУ 29.3–2000 Газети. Поліграфічне виконання. Загальні технічні вимоги.
4. ДСТУ 29.4–2001. Обкладинки та палітурки. Типи.
5. ДСТУ 29.5–2001. Видання книжкові. Поліграфічне виконання. Загальні технічні вимоги.
6. ДСТУ 3017–95. Видання. Основні види. Терміни та визначення.
7. Про видавничу справу: Закон України від 5.06.97 № 318/97-ВР // Офіційний вісник України. — 1997. — № 28. — С. 3-17.

14. Інформаційні ресурси

1. <http://www.bilim.com>
2. <http://www.pira.co.uk>
3. www.chip.com.ua
4. www.itc.kiev.ua
5. www.izcity.com/pub
6. www.adobe.com